ПРЕДВИБОРЧА ПРОГРАМА КАНДИДАТА
НА ПОСАДУ ДИРЕКТОРА
ІНСТИТУТУ ГЕОФІЗИКИ ІМ. С.І.СУББОТІНА НАН УКРАЇНИ

ОЛЬГИ ВАДИМІВНИ ЛЕГОСТАЄВОЇ

ПЕРЕДОВА НАУКА — ЗАПОРУКА МАЙБУТНЬОГО ІНСТИТУТУ

Багатство Інституту — співробітники

ПРОГРАМА

Шановні колеги, друзі, однодумці!

Висуваючи свою кандидатуру на посаду директора Інституту геофізики ім.С.І.Субботіна НАН України щиро сподіваюся на вашу підтримку.

Рішення взяти участь у конкурсі на посаду директора зумовлене тим, що Інститут став для мене не лише місцем роботи, а й осередком наукового та професійного розвитку, з яким пов'язаний увесь мій творчий шлях.

Одразу після закінчення Київського національного університету імені Тараса Шевченка з 1992 р. я розпочала свою наукову діяльність в Інституті у відділі глибинних процесів Землі і гравіметрії. За час роботи пройшла всі етапи професійного становлення — від інженера, стажиста-дослідника, аспіранта до молодшого, наукового та старшого наукового співробітника. Саме тут були проведені мої перші дослідження, підготовлені перші наукові праці, захищені дисертації, сформувалися професійні погляди та набуто досвіду наукової і науково-організаційної роботи. Протягом 2003–2021 рр. працювала вченим секретарем Інституту, а з грудня 2021 року й дотепер — заступником директора з наукової роботи.

Робота на цих посадах дала можливість не лише глибоко пізнати Інститут, його наукові школи, традиції та здобутки, а й безпосередньо долучатися до організації наукової та адміністративної роботи Інституту, вирішення поточних питань, координації діяльності наукових підрозділів і реалізації завдань, **спрямованих на розвиток установи**.

Як заступник директора з наукової роботи, я займалася питаннями, пов'язаними з проходженням Інститутом державного оцінювання та атестації, розвитком наукових напрямів, удосконаленням організації досліджень, проведенням наукових конференцій і зміцненням позицій наукових видань. Мені добре відомі наукові напрями Інституту, його сильні сторони, кадровий потенціал, проблеми й потреби.

Віднесення до категорії А за результатами оцінювання діяльності у 2025 р. та групи А з атестаційною оцінкою 81 за результатами державної атестації наукових установ НАН

України підтверджує, що **Інститут є лідером** у своїй галузі, має високу наукову продуктивність та активно інтегрується у світовий дослідницький простір. Досягнуті результати є свідченням високого професіоналізму, відповідальності та згуртованості всього колективу Інституту, спільними зусиллями якого забезпечуються належний рівень наукових досліджень і подальший розвиток установи.

Важливим для зміцнення наукових позицій Інституту стало включення наприкінці 2024р. «Геофізичного журналу» до міжнародної наукометричної бази Scopus та підвищення його квартиля з Q3 до Q2 за підсумками 2025 р. Ці результати відображають спільну роботу редакційної колегії, авторів і наукового колективу та сприяють зростанню міжнародного визнання української геофізичної науки.

Не менш важливим є розвиток кадрового потенціалу та підготовка наукової зміни. В Інституті здійснюється підготовка здобувачів ступенів доктора філософії та доктора наук; у 2022 р. при безпосередній моїй участі акредитовано освітньо-наукову програму третього рівня вищої освіти «103 Науки про Землю/Геофізика, геофізичні методи пошуків та розвідки корисних копалин». Подальший розвиток цієї роботи, підтримка молодих учених і створення належних умов для професійного зростання співробітників є необхідними складовими майбутнього Інституту.

За багато років науково-адміністративної роботи прийшло усвідомлення того, що поєднання наукового досвіду з глибоким розумінням особливостей організації наукових досліджень дає змогу оцінювати завдання Інституту комплексно. Тепер я знаю, що потрібно бачити не лише досягнення, а й проблеми, що потребують системного вирішення. Розуміння цього є основою сформованого бачення подальшого розвитку установи, зміцнення її наукових позицій і створення умов для ефективної роботи кожного співробітника.

Саме тому рішення балотуватися на посаду директора — ***це усвідомлена готовність взяти на себе відповідальність за майбутнє Інституту, його науковий розвиток, збереження колективу та примноження наших спільних здобутків.***

ГОЛОВНА МЕТА

Зберегти й примножити науковий потенціал Інституту, зміцнити його позиції як провідного центру наук про Землю в Україні та поглибити інтеграцію до світового наукового простору.

Директор Інституту має широке коло повноважень і обов'язків, визначених, зокрема, Статутом Інституту, які охоплюють усі основні сфери діяльності наукової установи. Водночас **ефективність** їх реалізації безпосередньо **залежить від конструктивної взаємодії директора з кожним членом трудового колективу**.

У моєму розумінні, *директор має **створювати умови**, за яких кожен науковець зможе повною мірою реалізувати свій потенціал. Це передбачає сприяння залученню фінансування, забезпечення сучасної матеріально-технічної бази для проведення сліджень і розширення можливостей для професійного зростання співробітників.*

Я докладатиму максимальних зусиль для збереження атмосфери ефективної ділової та доброзичливої взаємодії, яка формувалася в Інституті протягом багатьох років завдяки Серафиму Івановичу Субботіну, Віталію Івановичу Старостенку та багатьох поколінь науковців Інституту.

ПРОГРАМА

Впевнена, що наш Інститут має достатній потенціал для збереження та зміцнення своїх провідних наукових позицій, розвитку наукових шкіл і примноження здобутих напрацювань. Наше завдання — зберегти здобутки та найкращі традиції Інституту, водночас створюючи умови для його подальшого розвитку. Переконана, що досягти цього можна лише **спільними зусиллями.** Зі свого боку розраховую на взаєморозуміння, професійну співпрацю та підтримку всього колективу у спільній роботі в цей непростий для нашої країни та науки час.

Нижче визначено ***основні пріоритети та завдання***, реалізація яких, на моє переконання, сприятиме подальшому розвитку Інституту, зміцненню його наукового потенціалу та збереженню провідних позицій у вітчизняній і міжнародній геофізичній науці.

ПРІОРИТЕТИ ТА КЛЮЧОВІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ

СИЛЬНА НАУКА — ОСНОВА ІНСТИТУТУ

Особливу увагу необхідно приділяти розвитку **міждисциплінарних досліджень**, що передбачають комплексування геофізичних методів, поєднання результатів різних видів спостережень, використання сучасних цифрових технологій та методів аналізу великих масивів даних.

Важливим завданням є перехід від окремих наукових результатів до **комплексних наукових продуктів і технологій**, які мають міжнародну наукову цінність, практичне застосування та потенціал для впровадження.

Наука має давати результати, що знаходять **практичне застосування.** Необхідно розвивати прикладні дослідження та технології, орієнтовані на конкретні потреби держави, економіки й суспільства, формуючи наукові продукти, для яких існує реальний попит і перспективи впровадження.

Важливою основою сучасної геофізики має залишатися **експериментальна наука**. Розвиток експериментальної бази, проведення польових і лабораторних досліджень мають **бути першочерговим пріоритетом для отримання нових даних**.

Важливим завданням має стати розвиток нових для Інституту наукових напрямів, розроблення та впровадження сучасних методик і технологій, спрямованих на отримання більш повної та точної інформації про геологічну будову та перспективи виявлення родовищ корисних копалин.

Поєднання фундаментальних досліджень, експериментальних робіт, цифрових технологій і прикладних розробок має об'єднати в межах однієї установи широкий спектр геофізичної науки — від фундаментальних досліджень до практично орієнтованих розробок — та забезпечити створення конкурентоспроможних технологічних рішень.

СУЧАСНА ГЕОФІЗИКА — ЦИФРОВА ГЕОФІЗИКА

Стратегічним завданням є створення **єдиного цифрового геофізичного середовища — Банку геофізичних даних**, що забезпечить збереження, інтеграцію, систематизацію, обробку та спільне використання геофізичної інформації.

Необхідно об’єднати та цифровізувати наявні дані й результати досліджень різних наукових напрямів, забезпечивши їх структурованість, доступність і можливість ефективного міждисциплінарного використання.

ПРОГРАМА

Цифрова інфраструктура має стати основою для розвитку сучасних методів геофізичних досліджень, зокрема 3D-моделювання, штучного інтелекту та машинного навчання.

ГЕОФІЗИКА ДЛЯ БЕЗПЕКИ ТА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

В умовах війни та майбутньої відбудови України геофізика має відігравати важливу роль у **забезпеченні національної безпеки, відновленні інфраструктури, раціональному використанні природних ресурсів та сталому розвитку територій**.

Особливу увагу необхідно приділити дослідженням і науково-технічним розробкам, результати яких можуть бути безпосередньо використані для оцінювання стану територій та інфраструктури, прогнозування природних і техногенних небезпек, пошуку та розвідки природних ресурсів, моніторингу довкілля і геологічного середовища, а також наукового супроводу відбудови України.

НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ — У ПРАКТИКУ

Необхідно посилювати зв'язок фундаментальної науки з потребами економіки, держави й суспільства, сприяти впровадженню результатів наукових досліджень у практичну діяльність.

Важливими завданнями є **розширення госпдоговірних досліджень**, розвиток співпраці з підприємствами та організаціями, створення науково-технічних розробок на основі фундаментальних досліджень, посилення патентної діяльності та комерціалізація перспективних технологій. Продовжувати системний моніторинг об'єктів інтелектуальної власності, створювати дієві механізми впровадження наукових розробок у практичну діяльність та залучати додаткові ресурси для їх подальшого розвитку.

РОЗШИРЕННЯ ФІНАНСОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ

В умовах обмеженого бюджетного фінансування необхідно **активно розширювати джерела фінансової підтримки Інституту** та створювати умови для залучення додаткових ресурсів.

Пріоритетами мають стати конкурсне та грантове фінансування, збільшення участі у конкурсах НФДУ, МОН, НАН України, міжнародних грантових програмах та інших джерелах фінансування.

Залучені кошти спрямовувати на розвиток матеріально-технічної бази, модернізацію наукового обладнання, цифрової інфраструктури та програмного забезпечення, необхідних для проведення сучасних досліджень.

МОДЕРНІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Провести **комплексний аудит наукового обладнання та інфраструктури Інституту**, визначити технічний стан, рівень забезпечення та першочергові потреби кожного наукового напряму.

На основі аудиту сформувати єдину програму оновлення та розвитку наукової інфраструктури з чіткими пріоритетами, джерелами фінансування та поетапною реалізацією.

ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Основою розвитку Інституту є його **наукові школи, традиції та досвід поколінь науковців.**

ПРОГРАМА

Важливо створити умови, за яких кожен науковий підрозділ зможе реалізувати свій потенціал, розвивати власні наукові напрями та долучатися до виконання масштабних міждисциплінарних і міжнародних проєктів.

МОЛОДІ ВЧЕНІ — МАЙБУТНЄ ІНСТИТУТУ

Формування нового покоління науковців має спиратися не на протиставлення молодості й досвіду, а на їх поєднанні та взаємному доповненні.

Пріоритетами мають стати **підготовка наукових кадрів** через аспірантуру та докторантуру, акредитація освітньої програми доктора філософії, підтримка діяльності спеціалізованих вчених рад.

Важливим напрямом є **залучення талановитої молоді** до науки через участь у виконанні наукових проєктів, конкурсах і грантових програмах, співпрацю з університетами, участь у ярмарках вакансій, взаємодію з Малою академією наук та проведення науково-популярних заходів.

Важливо сформувати в Інституті середовище, у якому досвід старших поколінь передаватиметься молодим ученим, а молодь приноситиме нові ідеї, сучасні технології та дослідницькі ініціативи.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Міжнародні наукові зв’язки були, є та залишатимуться **важливою складовою** наукового розвитку Інституту.

Необхідно переходити від окремих контактів до **довгострокового** стратегічного партнерства із провідними науковими установами та університетами світу, розширювати участь у міжнародних грантових програмах, спільних дослідницьких проєктах і наукових мережах.

Пріоритетами мають стати збільшення міжнародного фінансування, спільні публікації, академічна мобільність, наукове стажування та доступ до сучасної наукової інфраструктури.

ПУБЛІКАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ТА МІЖНАРОДНА ПРИСУТНІСТЬ

Необхідно **посилювати міжнародну присутність** Інституту та підвищувати пізнаваність результатів української геофізичної науки у світовому науковому просторі.

Пріоритетами мають стати збільшення кількості та якості публікацій у виданнях, що індексуються Scopus і Web of Science, підвищення цитованості, актуалізація наукових профілів в ORCID, Scopus і Web of Science та підвищення міжнародної ваги «Геофізичного журналу».

Важливо активізувати представлення наукових результатів досліджень на міжнародних конференціях і форумах, розширювати наукові контакти та партнерства, долучатися до спільних міжнародних проєктів, а також регулярно проводити міжнародні наукові заходи на базі Інституту.

Окремим напрямом має стати системне висвітлення наукових результатів і досягнень Інституту через вебсайт, соціальні мережі, наукові та інформаційні ресурси з метою зміцнення його наукової репутації та підвищення впізнаваності й суспільного визнання.

ПРОГРАМА

ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНІСТЬ ТА БЕЗПЕКА

В умовах воєнного стану одним із пріоритетів має бути **забезпечення безперервної та безпечної роботи** Інституту, збереження його наукової інфраструктури й належних умов праці.

Необхідно розвивати систему резервного електроживлення, підвищувати енергоефективність та впроваджувати автономні джерела енергії. Важливо також забезпечити стабільну роботу локальної мережі та інформаційної інфраструктури.

ВІДКРИТЕ ТА ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

Управління Інститутом має ґрунтуватися на принципах **професійності, відкритості, колегіальності та відповідальності**. Важливо забезпечити регулярне інформування колективу про основні напрями діяльності та результати роботи Інституту.

Стратегічні рішення мають прийматися із залученням **Вченої ради, керівників наукових підрозділів та представників колективу**. Необхідно удосконалювати внутрішню комунікацію.

Невід'ємними принципами управління мають бути академічна доброчесність, запобігання конфлікту інтересів та відповідальність за прийняті рішення.

Директор має бути не лише керівником, а й організатором спільної роботи колективу, який об'єднує наукові підрозділи навколо спільних цілей розвитку Інституту.

Директор — це керівник усього колективу, а не окремого наукового напряму чи групи!

Попереду багато складних завдань, але я переконана, що спільними зусиллями ми зможемо їх вирішувати й забезпечити подальший розвиток Інституту.

Готова працювати разом із вами, щоб Інститут залишався не просто будівлею, а сучасним, активним, сильним науковим середовищем, у якому хочеться працювати, реалізовувати свій науковий потенціал, розвивати нові ідеї, навчати молодь і передавати їй свій досвід.

Саме таким бачу Інститут — ***колективом однодумців***!

Наше завдання — зберегти найкраще, що створено попередніми поколіннями, і відкрити нові можливості для тих, хто працює в Інституті сьогодні та прийде до нього завтра.

Інститут необхідно не просто зберегти — його слід розвивати й модернізувати, зміцнюючи позиції в Україні та інтегруючи у світовий науковий простір.

Важливо, щоб через кілька років ми могли сказати:

«МИ ЗБЕРЕГЛИ ІНСТИТУТ У СКЛАДНИЙ ЧАС

І ЗРОБИЛИ ЙОГО СИЛЬНІШИМ».

ПРОГРАМА